

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Läkemedelscentrum	Organisation Region Värmland	Version 3
Dokumentägare Tove Tevell Verksamhetschef	Fastställare Henrik Svensson Biträdande hälso- och sjukvårdsdirektör	Giltig fr.o.m. 2026-04-02	Giltig t.o.m. 2028-04-01

Undantagshantering - regionsubvention av läkemedel utanför läkemedelsförmånen

Gäller för: Hälso- och sjukvård

Bakgrund och förutsättningar

Läkemedel ingår inte automatiskt i läkemedelsförmånerna. De vanligaste orsakerna till att ett läkemedel inte ingår i läkemedelsförmånerna är att läkemedelsföretaget inte har ansökt om subvention hos Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV), att TLV fattat beslut om att läkemedlet inte ska omfattas av läkemedelsförmånerna eller att läkemedelsföretaget begärt utträde ur läkemedelsförmånerna eftersom de inte kan eller vill möta en från TLV efterfrågad prisnivå.

För läkemedel som inte omfattas av läkemedelsförmånen råder fri prissättning, vilket innebär att läkemedelsföretaget bestämmer priset och apoteksföretaget lägger på önskad marginal. Det medför att läkemedlet vid försäljning kan ha olika pris på olika apotek.

För läkemedel som inte ingår i läkemedelsförmånen är grundregeln att patienten själv står för kostnaden av läkemedlet. Läkemedlet kan förskrivas på recept om indikation finns och om behandlingen inte medför en merkostnad i form av till exempel undersökningar eller besök i vården. Om det finns en aktiv nationell, regional eller lokal avrådan från användning ska läkemedlet inte förskrivas även om patient själv står för kostnaden, se länk till Ordnat införande av läkemedel.

[Samverkanläkemedel - Samverkanläkemedel \(samverkanlakemedel.se\)](https://samverkanlakemedel.se)

För läkemedel som inte omfattas av läkemedelsförmånen kan beslut tas om att Region Värmland ska betala läkemedelskostnaden. För att så kallad undantagshantering ska vara tillämplig krävs att följande förutsättningar är uppfyllda:

- enstaka patienter (undantagsfall) folkbokförda i Region Värmland
- synnerligen angelägna medicinska behov
- behandlingsalternativ saknas
- användningen bedöms vara kostnadseffektiv i det enskilda fallet, jämfört med andra alternativ inom vården.

Förskrivare som omfattas

Regionanställda läkare eller läkare anslutna till Vårdval Värmland. Förskrivningen ska vara godkänd av verksamhetschef. Privata läkare utanför Vårdval Värmland ska, om behov av undantagshantering finns, hänvisa patienten till den vårdcentral där hen är listad.

Utredningsstöd och förankring inför beslut

Läkemedelscentrum kan bistå med att undersöka alternativa läkemedel och/eller beredningsformer, om det finns upphandlade produkter, licensalternativ eller annan lämplig hantering. Detta för att finna det mest kostnadseffektiva valet för regionen och för patienten den mest fördelaktiga hanteringen. Läkemedelskommittén kan bistå med medicinska synpunkter på aktuella behandlingar.

Hantering verksamheten

Förskrivaren ska först ta ställning till om andra behandlingsalternativ är möjliga, till exempel om ett annat preparat eller annan beredningsform som ingår i läkemedelsförmånerna kan användas.

Om det inte finns andra behandlingsalternativ och förskrivaren och verksamhetens ledning (verksamhetschef, medicinskt ledningsansvarig) anser att förskrivande enhet ska stå för kostnaden gäller följande:

- Läkemedel som traditionellt används inom slutenvården, till exempel parenterala antibiotika och infusionsvätskor, distribueras i första hand genom den vårdenhet som ordinerat preparatet, det vill säga lämnas ut från vårdenheten.
- Läkemedel vid palliativ vård i livets slutskede tas från verksamhetens eller från kommunens läkemedelsförråd enligt **Läkemedel vid palliativ vård i livets slutskede (RUT-14684)**.
- För övriga läkemedel skrivs recept enligt nedan.

I bilaga 1 finns en mall för hur verksamheten kan dokumentera beslut om läkemedel enligt undantagshantering.

Cosmic läkemedelsmodul och uppgifter på receptet

Om det finns flera produkter med en viss substans ska den produkt som har lägst pris förskrivas. Priserna anges på de olika apoteksaktörernas webbsidor. Priset kan variera mycket mellan olika apotek och produkter eftersom det råder fri prissättning och utbytesreglerna är inte tillämpbara för läkemedel som inte ingår i läkemedelsförmånerna.

Läkemedlet skrivs på recept och debitering sker till den vårdenhet som förskriver läkemedlet.

Recept märks med **"Enligt undantagsregel Värmland"** i fältet information till apotek, eller i fältet Notera vid administrering. Om generiskt utbyte är möjligt anges **"Byte till generiskt utbytbart läkemedel tillåts"**.

Skäl till subventionering ska dokumenteras i journal.

När krävs beslut av hälso- och sjukvårdsledning och när tar verksamheten självständigt beslut?

Grundprincipen är att verksamheten självständigt fattar beslut om ett läkemedel utanför läkemedelsförmånen kan förskrivas med regionsubvention.

Om en läkemedelsbehandling förväntas ha stor potentiell kostnadspåverkan bör ärendet hanteras enligt **Ordnat införande av läkemedel i Värmland (RUT-32553)**.

Faktura

Region Värmland, box 5018, 650 05 Karlstad, organisationsnummer 232100-0156.

Fakturor till Region Värmland ska skickas elektroniskt. Läs mer om fakturering på <https://www.regionvarmland.se/om-regionen/Fakturering/>.

Referens: Beställar-ID 5350101 ska anges på fakturan.

Fakturaspecifikationen ska som minst innehålla: namn på såld vara inklusive eventuell styrka och förpackningsstorlek, varunummer, belopp och arbetsplatskod

Vid frågor

lakemedelscentrum@regionvarmland.se

lakemedelskommitten@regionvarmland.se

Bilaga 1. Mall för dokumentation av verksamhetens beslut om läkemedel enligt undantagshantering

Läkemedel	Ansvarig läkare	Patient	Motivering	Beslut och datum

Utarbetad av: Tove Tevell, Emma Åkesson